Inspreektekst – commissievergadering 15 oktober 2026

Dorpsondersteuner als gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wij spreken in namens 5 dorpen: Duizel, Knegsel, Steensel, Vessem en Wintelre.

Waarom nemen inwoners zelf het initiatief voor zorg en welzijn?

Omdat zij zien wat er op ons afkomt. We worden ouder, de druk op zorg en welzijn neemt toe, personeel wordt schaarser en de kosten stijgen. Tegelijkertijd blijven mensen langer zelfstandig thuis wonen en kan niet iedereen vanzelfsprekend terugvallen op familie.

De overheid doet daarom een steeds groter beroep op inwoners: kijk naar elkaar om, wees zelfredzaam en organiseer het samen.

Maar wie van inwoners vraagt om verantwoordelijkheid te nemen, moet ook bereid zijn de voorwaarden daarvoor te scheppen.

Inwoners beschikken over kennis, ervaring, netwerken en vooral: zij kennen hun eigen dorp. Die kracht is enorm. Maar samenredzaamheid ontstaat niet vanzelf. Daarvoor zijn ontmoeting, verbinding, initiatief en langdurige ondersteuning nodig.

Precies daarom is dorpsondersteuning geen luxe, maar een noodzakelijke investering in preventie, leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van onze dorpen.

De dorpsondersteuner neemt het werk niet over van inwoners, maar helpt hen om het zelf te doen. Door mensen en organisaties te verbinden, initiatieven aan te jagen en de samenwerking tussen inwoners, gemeente, welzijn en zorg te versterken.

En daar wringt het. We spreken als gemeente grote ambities uit over preventie en samenredzaamheid, maar stellen vervolgens slechts acht uur per week beschikbaar. Dat is onvoldoende om structureel te verbinden, signaleren en organiseren. Het is onvoldoende om een lokaal netwerk op te bouwen én in stand te houden.

Dat is geen uitvoeringsdetail. Dat is een politieke keuze.

In Steensel is inmiddels 3,5 jaar geïnvesteerd in dorpsondersteuning. Er is samengewerkt met honderden vrijwilligers en partners. Er zijn lokale netwerken en buurtcirkels ontstaan en er is verbinding gelegd tussen informele en professionele zorg.

En toch dreigt volgens de begroting deze inzet per 1 april 2027 terug te gaan van 20 naar 8 uur per week.

Dan dreigen we af te breken wat we met veel inzet hebben opgebouwd.

Met 8 uur komt niet alleen de dorpsondersteuner in de knel. Het netwerk komt onder druk te staan. Samenwerking verwatert, nieuwe vragen blijven liggen en vrijwilligers dreigen er alleen voor te komen staan. Dat doet geen recht aan hun inzet en veroorzaakt waardevermindering van de gedane investering.

Daarom vragen wij u nadrukkelijk: maak bij de begroting budget vrij om in Steensel minimaal 20 uur dorpsondersteuning per week te behouden. Dat is nodig om de ingezette ontwikkeling vast te houden en verder uit te bouwen.

Ook Knegsel, Wintelre en Vessem zetten nu daadwerkelijk stappen. Omdat zij binnen de huidige 8 uur onvoldoende ruimte zien voor de inzet van een volwaardige dorpsondersteuner, starten zij met een kwartiermaker.

Deze kwartiermaker gaat samen met inwoners, dorpsraden en betrokken partners werken aan het fundament voor toekomstige dorpsondersteuning. Denk aan het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op wonen, welzijn en zorg, het in beeld brengen van behoeften en kansen, en het organiseren van samenwerking en draagvlak.

De kwartiermaker is daarmee geen alternatief voor een dorpsondersteuner, maar een noodzakelijke eerste stap om die functie straks goed en duurzaam te kunnen invullen.

Zo kunnen de dorpen bouwen aan een stevig fundament en gericht toewerken naar structurele dorpsondersteuning van minimaal 20 uur per week.

Kijk niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten. De SROI-ontwikkeling laat inmiddels een stijging van 3 naar 6 zien. Er zijn voorbeelden van lagere Wmo-kosten en lagere kosten voor langdurige zorg in andere dorpen. Samenredzaamheid kan bovendien de druk op gemeentelijke medewerkers, welzijnswerk en eerstelijnszorg verminderen.

Ook worden mogelijkheden verkend om met zorg- en welzijnspartners samen te werken. Landelijke middelen vanuit het AZWA kunnen kansen bieden voor preventie en verbinding tussen zorg en het sociaal domein. Dat vraagt om verdere uitwerking.

We vragen dus niet om losstaande initiatieven, maar om een gezamenlijke gemeentelijke aanpak, met maatwerk per dorp en ruimte om van elkaar te leren.

Onze oproep aan u is concreet:

Geef een budget aan handgeld van € 7.000 per dorp per jaar (voor vergader- en huurkosten, werkplek in gemeenschapshuis, drukwerk, communicatie).

Behoud in Steensel minimaal 20 uur dorpsondersteuning en maak budget vrij om Knegsel, Wintelre, Vessem en op termijn Duizel via een kwartiermaker naar 20 uur structurele ondersteuning toe te laten groeien.

Niet omdat dorpen simpelweg meer uren willen. Maar omdat we inwoners vragen verantwoordelijkheid te nemen en daar als gemeente ook verantwoordelijkheid tegenover moeten stellen.

De keuze is helder: blijven we vooral reageren wanneer problemen ontstaan, of investeren we tijdig in preventie, de sociale basis en samenredzaamheid?

Wij vragen u om bij deze begroting niet alleen de kosten te beoordelen, maar ook de maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen voor wat we willen bereiken.